

Je ambities als daltonschool planmatig realiseren

Dolf Janson

“Het onderzoekskader 2017 (van de Inspectie van het Onderwijs) maakt helder onderscheid in basiskwaliteit - die verankerd is in de wet - en de eigen kwaliteitsambities van besturen en scholen. Voor deze eigen ambities vormt het schoolplan de basis.”

Het staat zo duidelijk beschreven in deze tekst van de onderwijsinspectie. Basiskwaliteit verwijst naar wat in de wet staat. Dat is inderdaad wel een basis waarop je verder kunt bouwen. Die Wet op het Primair Onderwijs (WPO) is de voortzetting van de Wet op het Basisonderwijs die in 1985 van kracht werd, toen het kleuteronderwijs en het lager onderwijs werden samengevoegd tot basisonderwijs. Dat is per 1 augustus 2020 dus alweer 35 jaar geleden. In die wet staat daardoor ook al 35 jaar (in artikel 8)

1. Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
2. Het onderwijs richt zich in elk geval op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling, en op het ontwikkelen van creativiteit, op het verwerven van noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden.

Dit zijn dus niet de ambities die scholen en besturen als eigen ambities hoeven te kiezen, want dit behoort tot de basiskwaliteit. Om dit waar te kunnen maken is het hanteren van een leerstofjaarklassensysteem en het volgen van klassikale methoden dus niet mogelijk, want daarmee belemmer je die ononderbroken ontwikkeling van alle leerlingen en stem je je onderwijs niet dagelijks af op de voortgang in hun ontwikkeling.

Om de vier jaar moet je als school beschrijven welke ambities je hier bovenop nog wilt realiseren die komende vier jaar. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gaan in de richting van thematisch onderwijs, zodat je als team met die aspecten uit het tweede lid van artikel 8 in samenhang een betekenisvolle inhoud aan het onderwijs kunt realiseren.

Als team van een daltonschool is dat genieten, want door die vijf kernwaarden in samenhang in te zetten, creëer al mooie condities om een en ander te realiseren. Alleen is er wel iets vreemds als je die ambities als daltonschool wilt beschrijven. Vanuit de NDV wordt verwacht dat je vijf jaar de tijd neemt om de ambities die je nu kunt overzien als daltonschool te realiseren in je daltonplan. Tegelijk verwacht de inspectie dat je je ambities voor vier jaar beschrijft in je schoolplan.

Nu kennen we de spreuk 'noblesse oblige' en de kans dat je als team op een daltonschool dat daltonschap als een vorm van adeldom ervaart is zeker aanwezig, maar om op basis daarvan twee verschillende plannen te maken die ook nog eens een afwijkende duur hebben is toch niet erg effectief (terwijl dat wel een van die kernwaarden is).

Er zijn daltonscholen die hun verantwoordelijkheid hebben herkend en die gewoon in hun schoolplan hun daltonambities hebben beschreven, maar dat is niet overal.

Bovendien is het geen beleid vanuit de NDV en dat is vreemd. Als daltonbasisschool heb je natuurlijk maar één ontwikkelingsproces en zijn de wettelijke eisen en mogelijkheden en je daltonidentiteit daarin volledig met elkaar verweven. Misschien iets om eens te corrigeren op de jaarvergadering van de NDV?